ander kader ligt dan de gewone bewustzijnselementen, die object van deze beschrijving zijn.

Nu zal iemand misschien zeggen, dat inderdaad de belevingen belevingen zijn van het „ik", maar dat wij in dat geval weer te doen hebben met het generale „ik", hetzelfde dat aanwezig is in de verbinding „ik loop", „ik heb honger", enz.

Toch houdt deze opmerking geen steek. Immers ook de orgaangewaarwordingen, die wel beleefd worden als ervaringen van dat „ik" in den laatsten zin (waarin ik zeg: „ik loop", „ik heb honger", enz.) zijn niet met „het eigenlijke" „ik" identisch, noch is de toestand van dat eigenlijke „ik" van deze orgaangewordingen afhankelijk.

Immers bij verschillende ziekelijke gevallen kan het voorkomen, dat niet alleen uitwendige, maar ook innerlijke anaesthesie (ongevoeligheid) in zeer sterke mate bestaat. En hoewel zoo iemand nu zeggen kan „ik ben ongevoelig" in den zin van: in mijn kwaliteit van menschelijk individu ben ik lijdende aan anaesthesie, toch is zijn ik-bewustzijn zonder eenige verkorting aanwezig. Zijn bewustzijn, dat hij IK is en dat zijn belevingen bij een zeker „ik" behooren, wordt daardoor niet verkort noch verminderd.

* * *

Hebben wij tot zoover dus slechts betoogd, dat de bezwaren tegen het aanvaarden van het spraakgebruik omtrent het bestaan van een „ik" als object van de beschrijvende psychologie niet gegrond zijn, naast deze negatieve resultaten moeten wij thans zoeken naar de positieve.

De vraag moet nu gedaan worden: geeft de beschrijvende zielkunde ons 't recht, zelfs den plicht, om van een „ik" in den dieperen zin, van een „ik" dus als centraal punt van de persoonlijkheid te spreken?

Daarover dan een volgend maal.

J. W.

OPVOEDING EN ONDERWIJS

Eenige ongerustheid.

Er is in de kringen van de voorstanders van ons Christelijk Onderwijs eenige ongerustheid omtrent de mogelijkheid van de stichting van Scholen met den Bijbel op sommige plaatsen. Die ongerustheid is ontstaan, zooals men in de bladen heeft kunnen lezen, door de beslissing, die de Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen heeft genomen inzake een aanvrage om schoolstichting te Uddel, gemeente Apeldoorn.

In genoemd plaatsje bestaat reeds sinds 1919 een Vereeniging voor Chr. Onderwijs. Nu was men zoo ver gekomen, dat 73 leerlingen voor de nieuw te stichten school waren aangegeven. Maar voor een gemeente als Apeldoorn (plm. 60.000 inwoners) eischt de wet 80 kinderen, nu door wetswijziging 120 kinderen. De bedoeling van den wetgever is evenwel nooit geweest, voor elke buurtschap in zoo'n gemeente die getallen te handhaven. Daarom bepaalt art. 73, 2e lid van de wet: In bijzondere gevallen kan de Koningin, na advies van den Onderwijsraad, op een daartoe strekkend verzoek van een belanghebbend schoolbestuur voor een gemeente of voor een gedeelte van een gemeente met minder dan 25000 ingezetenen het getal leerlingen voor een school voor gewoon lager onderwijs lager stellen dan 40, doch niet lager dan 25".

Het Schoolbestuur had bedoeld verzoek ingediend. Maar de Minister beschikte daarop afwijzend. Hem was niet gebleken, dat de Chr. School te Uddel noodig kon worden geacht. Hij beriep zich op het gemeentebestuur van Apeldoorn. De bevolking zou met het onderwijs op de Openbare Scholen, waar de kinderen tot dusver gingen, altijd tevreden zijn geweest.

Ongetwijfeld waren de autoriteiten hier verkeerd ingelicht. In Berichten en Mededeelingen van de Vereen. voor Chr. Nat. Schoolonderwijs deelt de heer Kamerling van Apeldoorn mee, dat de Statuten van de eerste Vereeniging aldaar voor Chr. Onderwijs reeds werden goedgekeurd op 31 Juli 1919. Later is er nog een andere Vereeniging opgericht van Hervormde zijde. Deze twee werken nu samen tot de stichting van één Chr. Nat. School. Men zou zoo zeggen, dat was naar het hart van den Minister. En wanneer dan 73 namen op de lijst worden gebracht, kan men toch constateeren, dat er behoefte gevoeld wordt aan een School met den Bijbel.

't Is te hopen, dat Z.Exc. nog op zijn beslissing terug kan komen. Pogingen worden daartoe aangewend door de Hoofdcommissie van C. N. S., bij welke Vereeniging het bestuur is aangesloten.

Mogen ze met succes bekroond worden, allereerst voor Uddel, waar men zich door deze beslissing na een arbeid van meer dan 14 jaar zeer voelt teleurgesteld.

Niet minder zou dat in het belang zijn van het geheele Chr. Onderwijs. Wij moeten niet terug tot de dagen van autorisatie, toen de overheid het te beoordeelen had, of een Bijzondere school noodig was of niet. De wet legt de getallen vast, met de zeer kennelijke bedoeling, om voor op zich zelf staande buurtschappen, al zijn die administratief deel van een groote gemeente, een afzonderlijke maatstaf te doen gelden. Die moet in handen van den Minister veilig wezen.

Daarom hopen we zeer, dat de beslissing nog zal worden herzien en Uddel zijn Christelijke school krijgt. Of moeten we het veiliger achten, dat door de wet in dezen wordt voorzien?

Gr. G. MEIMA.

ZENDING EN EVANGELISATIE

De taak der Zending in Engelsch-Indië.

I.

In zijn zeer interessant artikel „Birth-pangs of a new era in India", (Intern. Rev. of Missions, Juli 1933), merkt de Rev. J. F. Edwards op, dat veel van hetgeen hij schrijft bij de publicatie door de feiten wel zal zijn achterhaald; zoo groot is de bewogenheid der gemoederen.

Dit behoeft ons echter niet te verhinderen, op zekere gebeurtenissen aldaar de aandacht te vestigen, en in verband hiermee te vragen, wat de taak der zending in Engelsch-Indië is in de tegenwoordige omstandigheden.

Trouwens, Indië blijft onze belangstelling overwaard als één der meest belangrijke zendingsvelden op den akker der wereld. Niet alleen is het dit om de talrijkheid der bevolking, welke het een plaats geeft onder de dichtst bevolkte landen in Azië, maar ook om de belangrijke positie, welke het inneemt in het Oosten; men denke het zich een oogenblik in, dat dit reuzenland met zijn honderden millioenen menschen onder leiding kwam van het Russisch Bolsjewisme; welk een invloed zou dit uitoefenen op Achter-Indië, China enz.; de gedaante van Azië, en niet alleen van Azië, zou er door veranderd worden; maar ook, mocht het Evangelie er triumfeeren, en Indië een Christelijk land worden, dan zou daarvan de terugslag zeker ook op geheel Azië merkbaar zijn.

Ook om een andere oorzaak nog is deze Engelsche bezitting van groote beteekenis, en wel om het Hindoeïsme, de hoofdgodsdienst van het land. Deze religie, met haar kastenstelsel, Karma-leer en subtiele philosophie, vraagt de ernstige studie der geleerden, doch plaatst ook de zending voor bijzondere problemen. Reeds meer dan een eeuw heeft het Christelijke Engeland (om van Duitschland en andere landen niet te spreken) zijn meest bekwame zendelingen hierheen gezonden; de namen van Carey, Duff, en ook anderen zijn voor immer aan den arbeid aldaar verbonden.

Het is dan ook niet te verwonderen dat The Int. Rev. of Missions schier in elke aflevering één of meerdere artikelen over Indië heeft. En 't spreekt ook vanzelf, dat in het Gedenkschrift, aan Prof. Julius Richter op zijn 70en jaardag aangeboden, ook een hoofdstuk aan Indië gewijd is. Schrijver hiervan is Prof. Ihmels[1]), die Indië door aanschouwing kent; en ons dunkt, dat Prof. Richter vooral dit artikel met belangstelling zal hebben gelezen, daar hij zelf in zijn zesdeelige geschiedbeschrijving der Zending een dik deel over de Zending in dit land gaf, welk deel wij wellicht het meest geslaagde van alle deelen mogen noemen.

Ook in zijn Evangelische Missionskunde, deel II, gaf hij een schitterende uiteenzetting van het Hindoeïsme, op een dusdanige wijze, dat de lezer tot de gedachte zou kunnen komen, dat de vragen inzake de zending onder de Hindoes zijn opgelost tot aller bevrediging.

Inderdaad gold dat ook tot de tijd, dat Prof. Richter zijn Evangelische Missionskunde schreef; maar sinds 1927 is er veel veranderd; de schrijver van genoemd artikel wijst o.a. op Stanley Jones, Otto, Heiler e.a., welke namen ook onder ons niet onbekend zijn, en die het Hindoeïsme ernstig hebben bestudeerd. Echter, de resultaten stemmen niet overeen; de geleerden verschillen ook hier van meening; wat in 1927 nog vast scheen te staan, is nu weer wankel geworden. En daarom meende Prof. Ihmels goed te doen in het Gedenkschrift voor Prof. Richter een artikel te geven onder den titel: „Unsere Botschaft im heutigen Indien". Om de belangrijkheid willen wij in eenige artikelen iets van Prof. Ihmels artikel zeggen.

Het eerste wat dan ter sprake komt is wat Prof. Ihmels noemt de „neue Lage im Indien". De toestanden zijn er grondig veranderd, zoodat zelfs op de Conferentie van Jeruzalem in 1928 moest worden verklaard: „De Zending kan niet meer op dezelfde wijze als vroeger de hoogere religie's tegentreden".

Hoe is nu de stand der Zending? Welke vruchten heeft zij reeds mogen oogsten? Op welke resultaten mag zij terugzien?

Wanneer men tellen gaat en dus cijfers gaat gebruiken, schijnen de vruchten weinig te zijn. Immers, slechts 1½ pCt. van de bevolking van honderden millioenen heeft zich bij de Christelijke kerk gevoegd. Is het niet teleurstellend?

Toch niet, want dit cijfer zegt niet alles; de kennis van den naam van Christus, en van den inhoud van het Evangelie, blijft niet tot die 1½ pCt. beperkt! En alzoo is er in zeer wijden kring een strijd om de waarheid Gods met de leugen van het heidendom.

Prof. Ihmels wijst er allereerst op, dat velen uit de meer beschaafde kringen de Christelijke scholen, die van de Zending uitgaan, hebben bezocht, en tallooze Engelsche werken met Christelijken inhoud hebben gelezen en bestudeerd. Al deze duizenden zijn dus in nauwe aanraking met het Christendom gekomen, en weten waarom het bij de Christenen gaat.

Voorts zijn niet weinigen uit de hoogere kringen in Engeland en Amerika geweest, om verschillende redenen; en daar hebben zij van nabij de Christelijke kerk leeren kennen, zoodat zij min of meer gedwongen werden hun houding tegenover het Christendom te bepalen.

Ook wordt met name het Nieuwe Testament reeds meer dan 20 jaren ijverig in Indië gelezen, ook door Hindoes, en de belangstelling is zelfs toegenomen. Dat hier het voorbeeld van Gandhi grooten invloed heeft gehad, is buiten kijf; in zijn gesprekken en geschriften beroept hij zich herhaaldelijk op teksten uit het Nieuwe Testament, en zijn leer der geweldloosheid verdedigt hij met de Bergrede.

Ook moet worden gelet op de algemeene beroering, waarin het land is gekomen door de revolutionaire woelingen, welke twijfel in het hart der heidenen hebben gebracht en velen hebben doen zoeken naar hoogere dingen dan het Hindoeïsme kan geven. Dat bij de Zending alzoo het getal van belangstellende hoorders toenam, ligt voor de hand.

Als wij dat alles in het oog houden, verstaan wij, dat de bekende Stanley Jones zijn voordrachten kon houden, en zijn boeken kon schrijven: The Christ of the Indian Road, Christ at the Round Table enz. Het waren succes-reizen, die hij ondernam. Allerwege stroomden de vergaderzalen vol, waar hij optrad: de belangstelling was allerwege enorm, bij de Hindoes, de Mohammedanen, de Sikhs en de Parsieten. Niet alleen het eenvoudige volk was onder zijn gehoor; kooplieden, studenten, professoren, ministers, zij allen gingen Stanley Jones hooren

Die deze dingen zagen kwamen onder den indruk dat de dag daar was, dat Indië den Christus zou aanvaarden; ook is deze indruk bij vele lezers van Jones' boeken gewekt.

Doch men houde in het oog, dat de belangstelling voor deze voordrachten over het Evangelie van Christus toch voornamelijk werd gevonden in de kringen dergenen, die veelszins de Engelsche beschaving hadden aangenomen. Nu is dit wel van belang; want uit deze kringen komen zij voort, die straks de leiders van het volk zullen zijn: toch mag dit feit niet worden verwaarloosd bij het overwegen van de vragen hoe het volk van Indië tegenover de Zending staat. En voorts moet worden bedacht, dat deze belangstelling niet hetzelfde is als heilbegeerte, als honger en dorst naar de gerechtigheid, als verlangend uitzien naar Christus als den Zaligmaker!

J. D. W.

[1]) Waar in dit artikel van Prof. Ihmels wordt gesproken, leze men: Zendings-inspector! J. D. W.

PERSSCHOUW

Geen „stemming"skwestie, geen persoonlijke zaak.

Ds W. H. Gispen Sr schrijft in „Schev. Kb." het volgende:

Der Hooggeleerden polemiek.

Het weekblad „De Reformatie" biedt weer eens het voor velen prikkelende schouwspel van een polemiek van Hooggeleerden.

Een der Hooggeleerden, professor in de Dogmatiek aan de Vrije Universiteit, heeft in een studentenalmanak geschreven van epigonen, die zich kanten tegen de leer der pluriformiteit der kerk.

En de Hoogleeraar in de Dogmatiek te Kampen heeft op de uitdrukking in den studentenalmanak vuur gevat.

Is Epigoon — niet een minachtende aanwijzing van menschen, die, hoe begaafd ook, geen genieën zijn, en niet de wetenschap in nieuwe banen kan leiden?

Zijn naam was niet genoemd.

Maar hij gevoelde: ik ben bedoeld.

En nu is er de polemiek.

De polemiek der hooggeleerden.

Een polemiek in dezen geest: „Maar ik geef — als Prof. Hepp eenmaal zijn woorden zoo kiest — met genoegen antwoord. Hij zal daarop wel gerekend hebben: we kennen elkaar".

Zoo is er dan een polemiek der Hooggeleerden.

En dat over de vraag of men een epigoon is als men de pluriformiteit der kerk niet aanvaardt!

Ja hooggeleerden, zou een eenvoudig mensch, al is hij kerkbode-redacteur, zeggen: is dat de kwestie in dezen tijd, in den storm, die er over de wereld gaat? Is dat nu waarover hooggeleerden voor een publiek, dat toch wel iets gevoelt van den geestelijken